

Головаха О. Д.

Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара (Україна)

**АМОРТИЗАЦІЙНА ПОЛІТИКА ЯК ПІДГРУНТЯ
ІНВЕСТИЦІЙНОГО ОНОВЛЕННЯ ПІДПРИЄМСТВ
ЦЕНТРАЛІЗОВАНОГО ВОДОПОСТАЧАННЯ ТА ВОДОВІДВЕДЕННЯ**

Реформи в сфері житлово-комунальних послуг актуалізують проблеми модернізації та оновлення матеріально-технічної бази підприємств водопостачання та водовідведення. На сьогодні підприємства галузі здійснюють господарську діяльність на принципах самофінансування, але залишаються збитковими, що призводить до поступового погіршення їх фінансово-економічного стану.

На кінець 2018 року в Україні функціонувало більше шести тисяч підприємств, що надають послуги централізованого водопостачання та водовідведення, в тому числі 2,9 тис. (48%) комунальної власності, 467 (7%) – державної власності та 2,7 тис. (45%) – приватної власності. Добова потужність підприємств водопостачання та водовідведення складає понад 14,3 млн. м³. В експлуатації знаходиться 67,4 тис. км водопровідних мереж та 25,7 тис. км каналізаційних мереж і колекторів. Більше 20% водопровідних та каналізаційних мереж повністю амортизовано, 4,5 тис. км водопровідних і 1,45 тис. км каналізаційних мереж знаходяться в аварійному стані. Знос основних фондів підприємств водопостачання та водовідведення в цілому по країні складає більше 62%. За таких умов очевидно є потреба в оновленні основних виробничих фондів в галузі [1].

З усіх виробничих об'єктів водопровідно-каналізаційних господарств найбільше потребують відновлення мережі водопостачання та водовідведення, від стану яких суттєво залежить якість надання послуг. Це в свою чергу потребує пошуків джерел фінансування капітальних вкладень. Одним із власних джерел фінансування капітальних вкладень є амортизаційний фонд. За даними Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах

енергетики та комунальних послуг, основним джерелом інвестицій у 2018 році, як і впродовж попередніх років була амортизація в обсягах, що передбачені структурами тарифів. Так в 2018 році із загальної суми інвестицій в галузі, яка складала 635,5 млн. грн., 78 % профінансовано за рахунок амортизаційних відрахувань, у 2017 році цей показник складав 74,7%. Позитивною тенденцією можна вважати збільшення як загальних обсягів інвестування (в 2018 р. порівняно з 2017р. більш ніж на 95 млн. грн., або на 17,7%) так і суми фінансування за рахунок амортизації (в 2018 р. порівняно з 2017р. більш ніж на 90 млн. грн., або на 22,5%)

Але, незважаючи на зростання капітальних інвестицій технічний та віковий стан основних виробничих фондів підприємств водопостачання та водовідведення потребує значно більших обсягів фінансування на їх оновлення. Крім того, очевидно, що підприємства не використовують потенційні можливості збільшення обсягів капітальних інвестицій за рахунок їх амортизації основних виробничих фондів. Тобто, амортизаційна політика більшості підприємств має відчутні вади та недоліки, тож потребує вдосконалення.

Принципово амортизаційна політика формується на наступних рівнях:

По-перше, на державному, (реалізується через встановлення груп основних фондів та їх граничних термінів експлуатації в межах групи.

По-друге, на рівні підприємств, шляхом надання їм права вибирати методи нарахування амортизації та строки корисної експлуатації основних фондів у межах, встановлених законодавством.

Амортизаційна політика на державному рівні (макрорівень) спрямована на ефективне управління формуванням і використанням амортизаційних ресурсів з метою раціоналізації інвестиційного процесу для зростання добробуту держави. На основі амортизаційної політики держави кожен господарюючий суб'єкт розробляє і реалізує власну амортизаційну політику (мікрорівень) з управління процесом формування та використання амортизаційних відрахувань для активізації інвестиційної діяльності [2].

Кожне підприємство має певну самостійність у виборі тієї чи іншої амортизаційної політики, з огляду на власні цілі та бажану інтенсивність оновлення основного капіталу. Підприємства мають можливість самостійно визначати спосіб нарахування амортизації та строки корисного використання основних засобів і нематеріальних активів.

Сучасна амортизаційна політика як окремих підприємств, так і держави загалом є недосконалою та неефективною. Недосконалість амортизаційної політики держави полягає в тому, що відповідно до чинних законодавчих актів підприємства формують власну амортизаційну політику, але на сьогодні законодавча база держави є нестабільною. Через це підприємства фактично позбавлені можливості обирати для себе найкращі варіанти такої політики. Основним напрямком вдосконалення амортизаційної політики на підприємстві залишається розробка шляхів підвищення ефективності використання амортизаційних відрахувань.

Список використаних джерел:

1. Офіційний сайт Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.nerc.gov.ua/>
2. Пиріжок Є. С. Поняття «основні засоби» та канали їх вибуття на підприємстві / Є. С. Пиріжок, Н. Т. Кулікова // Міжнародний збірник наукових праць «Проблеми теорій та методології бухгалтерського обліку, контролю і аналізу». – 2011. – Вип. 2 (20). – 512 с.
3. Тімар І. В. Інноваційна активність як фактор підвищення конкурентоспроможності економіки / І. В. Тімар, В. В. Весела // Економіка і менеджмент 2018: перспективи інтеграції та інноваційного розвитку: зб. наук. праць міжнар. наук-практ. конф. 19-20 квітня 2018 р. у 8 т. Концептуальні засади управління торгівельною діяльністю підприємств в умовах глобалізації та інноваційні стратегії розвитку системи управління діяльністю підприємств в системі економічної безпеки. – Дніпро: Біла К.О., 2018. – С.103-106.
4. Гринько Т. В. Формування та впровадження системи стратегічного управління інноваційним розвитком підприємства в сучасних умовах господарювання/ Т. В. Гринько, К. С. Каціна // Економіка та підприємництво: зб. наук. пр. / М-во освіти і науки України, ДВНЗ «Київ. нац. екон. ун-т ім. Вадима Гетьмана». – Київ : КНЕУ, 2019. – № 43. – pp. 104–114.